

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápary, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

a kiadóhivatal mérsékelt áron juttatja.

Hivatalos hirdetések 9 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

Táviratok és telefon-hírek.

Uj titkos tanácsosok.

Budapest, ápr. 2. Politikai körökben elterjedt hírek szerint a nem titkos tanácsos magyar miniszterek és a horvát miniszter legközelebb megkapják a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot.

A kiegyezés.

Budapest, ápr. 2. Wekerle Sándor miniszterelnök, aki az egész délelőttöt a miniszterelnöki palotában töltötte, délben a pénzügyminisztériumba ment, ahol Saterényi József államtitkár látogatását fogadta, aki a betegen fekvő Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter megbízásából kiegyezési ügyekben hosszú ideig tárgyalt a miniszterelnökkel.

A vasutasok fizetésrendezése.

Budapest, ápr. 2. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter lakásán tegnap este Saterényi József államtitkárnak és Ludvig Gyulának, az államvasutak elnökgazdájának részvételével fontos tanácskozás volt az államvasuti beruházások és a vasutasok fizetésrendezése dolgában.

A Polonyi—Lengyel-ügy.

Budapest, ápr. 2. A budapesti törvényszék a Polonyi—Lengyel-ügyben Ruttkay vizsgálóbíró helyett, akinek mellőzését Lengyel Zoltán kérte, Kiss István vizsgálóbíró bízta meg a vizsgálat továbbolytatásával.

Megozáfoltt szenzáció.

Budapest, ápr. 2. Ma az egyik esti lap a következő szenzációs brassói táviratot közölte: A romániai parasztlázadás átcsapott Magyarországra is. Sósmezőn és a szomszédos Borzsfalván a parasztlázadók az ottani faterlepeket. A háromszéki alispán segítséget kért Brassóból.

A hír Budapesten óriási feltűnést keltett. A belügyminisztérium, mihelyt értesült róla, nyomban érintkezésbe lépett az illetékes hatóságokkal és az azoktól nyert értesülés alapján egy ma éjjel kiadott félhivatalos távirat a hírt megczófolja.

Feloszlatott román népgyűlés.

Deés, április 2. A város környékének román lakossága ma délutánra népgyűlést hívott össze, amelyben a nem állami elemi iskolákra vonatkozó törvényjavaslat ellen akartak állást foglalni. A hatóságok

azonban nem engedték meg a gyűlés megtartását és feloszlatták a gyűlést. A csendőrség egy papot letartóztatott.

Öngyilkos nagykereskedő.

Budapest, ápr. 2. Ma délelőtt a fővárosban szenzációs öngyilkosság történt. Schwarz Lajos, milliomos nagykereskedő és posztógyáros, a Sas-kör volt elnöke, a belvárosi független polgárság egyik vezértérfia, Bajza-utcza lakásán azzal a kiáltással: »Nem bírom tovább!« agyonlőtte magát. Schwarz mintegy fél év óta idegban szenvedett, amely az utóbbi időben egyre súlyosabbá vált. Öngyilkossága előtt megírta végrendeletét, amelyben jelentékeny összeget hagyott jótékony célokra.

Elhunyt szerb államférfi.

Belgrád, április 2. Kaljevics Lyuba, volt szerb külügyminiszter, ma reggel ágyából fölkelvén, hirtelen összeesett és meghalt.

Az utozán lelőtt rendőr.

Moszkva, április 2. Ma délután egy uriasan öltözött fiatalember egy hölgy társaságában kocsin elhajtott egy rendőr mellett s a fiatalember hat revolverlövessel megölte a rendőrt. A tettesnek sikerült elmenekülnie, de a vele volt hölgyet letartóztatták. Vallomása szerint a gimnáziumot látogatja.

Francia iskola-hadihajó Fiumében.

A »Duguay-Trouin« francia iskola-hadihajó, mely már ismételen tett látogatást kikötőkben, szombaton este Adam sorhajókapitány parancsnoksága alatt Velenczéből jövet újból ideérkezett. A hajón, mely 2527 regisztertonna tartalmu, 19 tiszt, 77 haditengerészeti növendék és 409 főnyi legénység van behajózva. A »Duguay-Trouin« 21 ágyulövessel üdvözölte a várost, amire a haditengerészeti akadémiánál felállított ágyúüteg válaszolt ugyanannyi lövéssel.

Husvétvasárnapján délelőtt 11 órakor Adam sorhajókapitány két tiszt kíséretében sorban látogatást tett Chaulnes de Fages vicomte francia konzulnál, Nákó Sándor gróf kormányzóknál, Vio Ferencz dr. polgármesternél, Hauser korvettkapitánynál, a haditengerészeti akadémia helyettes parancsnokánál és Matuschka vezérőrnagy dandárparancsnoknál.

A vasárnap és hétfői nap folyamán az említettek visszaadták a látogatást a »Duguay Trouin« fedélzetén. Sok fiumei és abbáziai érdeklődő is fellátogatott a hajóra és a francia tisztet mindenkit a legnagyobb szeretetreméltósággal kalauzoltak a hajón.

Tegnap délben Nákó Sándor gróf kormányzó a francia flotta tisztjei tiszteletére dejeuner-t adott palotájában, melyen a »Duguay

Trouin« tisztjein kívül résztvett Matuschka Alajos vezérőrnagy, Wickenburg István gróf miniszteri tanácsos és neje, Vio Ferencz dr. polgármester és neje, Mentsik Ferencz dr. miniszteri tanácsos, Roediger Ernő révkapitány és neje, Thierry Alajos törvényszéki elnök és neje, Pancsera István táblai bíró, Schieb honvédszázados és neje, Hauser korvettkapitány, a haditengerészeti akadémia helyettes parancsnoka, a »Blitz« torpedónaszád parancsnoka, Sandner és Prager ezredesek és nejeik, Chaulnes de Fages vicomte francia konzul, Benini alkonzul stb. A harmadik fogásnál Nákó Sándor gróf kormányzó francia nyelven a francia köztársaság elnökét éltette, amit állva hallgatót végig a jelen volt társaság. A kormányzó után Chaulnes de Fages vicomte francia konzul emelkedett szólásra s a magyar királyért üritette poharát. Majd ismét Nákó Sándor gróf kormányzó beszélt s a dicső francia nemzetet és hadseregének kiváló részét, a haditengerészetet éltette. Adam sorhajókapitány, a »Duguay-Trouin« parancsnoka az osztrák-magyar hadsereget köszöntötte fel.

Tegnap délután látogatást tett a francia hadihajón Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter nagyobb társaság kíséretében.

Tegnap este fél 9 órakor az »Előre« gőzessel körülbelül 150 meghívott vendég, köztük számos hölgy is áthajózott Abbáziába, ahol a Stefánia-szállóban fényesen sikerült mulatságot rendezett Chaulnes de Fages francia konzul a hadihajó tisztikara és növendékei tiszteletére. Ma délben pedig a konzul az Európa szálló dísztermében dejeunert adott, melyen Nákó Sándor gróf kormányzó és Vio Ferencz dr. polgármester is résztvett.

Viszonzásul Adam sorhajókapitány a »Duguay-Trouin« fedélzetén ma délután 4 órakor five o'clock tea-t adott, melyre a tegnap esti és ma déli meghívottak voltak hivatalosak.

A »Duguay-Trouin« holnap reggel szedi fel horgonyait és folytatja útját Pireusba.

„Miért mondtam le az igazgatásról?”

Ezzel a címmel Andorfi Péter, a pozsony-fiumei magyar szintársulat volt igazgatója röpiratot tett közzé, amelyből közöljük a következőket:

Most, hogy a magyar színi évad véget ért, s így nyilatkozatommal ennek a szent ügynek nem árthatok, komoly kötelességem egyről-másról felvilágosítani ezt a jó pozsonyi közönséget, amely lemondásomkor sem fordult el tőlem, hanem szeretettel vette körül — egy-némely túlzó állítása szerint — »silány« társulatomat.

Fábry János, volt társam dobta első az üszköt az igazgatásra. Színügyi bizottsági tagokkal elhitette, hogy neki 100,000 koronája is van. Velem egy olyan ravasz szerződést íratott alá Budapesten, hogy csak akkor láttam és értettem, hogy mi volt és mi van benne, mikor jogtanácsosom felvilágosított. Ez a Fábry ur az üzletbe, (szégyen kimondani) 2000, mondd: kettő ezer koronát fektett be. Amikor ez kiszült — már én veszte voltam, mert mindenre váltót íratott alá velem, — persze, mint elfogadóval. Ő, mint társam, ellenem a fia által girált váltót pereltette, s eljárta még a saját

ugyvédemnél is, hogy vezessen végrehajtást ellenem. Társakat keregett maga mellé a hátam mögött. Színészetem nem fizette; velők bank- és egyéb korona-takarékpénztári manipulációt csinált. Aikik «igazgató urnak» szólították, azoknak osztotta a pénzt. Hiu bolond! — Számadást kértem tőle, kért ügyvédem, nem adott. Kibujt mindig. Végre adott egy általa készült számadást, amelyen még a belügyminiszeri számvevő-igazgató sem tudott eligazodni. Pénzkezelését nem ellenőriztem, mert hisz mindig a «szolgabírói becsületére» hivatkozott. Pénze semmi sem volt, (csak uzsora-pénzeket szerzett), azt állítván mindig, hogy az ő pénze még nem érkezett meg. Házával dicsekedett, s a kassai telekkönyvi kivonat szerint, amit beszereztem, neki háza nem is volt, hanem feleségének, de az már régen ellicizálódott. Egy szóval: engem működésével, pénzkezelésével kijátszani akart. És ezért 600 koronát vet fel havonként az öreg jámbor szolgabíró.

Erre aztán kidobtam. Késő volt! Megrohantak a hitelezők. Ő, Fábry járt el benne legelő, hogy megrohanjanak. En álltam a rohamot, ő a jámbor szolgabíró ezalatt elhúzódtott s markába nevetett bizonyára. Mit vesztett?

Ezeket szükségesnek tartottam felemlíteni, mert Fábry János sokak előtt még ma is mártírként szerepel.

Pozsonyban általában az a vélemény, hogy lemondásomat a társulatomból alakult «összeesküvők» s a kritika támadása idézte volna elő.

Nos hát, ezt a dicsőséget nem ők idézték elő, s nem az ő bűnök. Az én lemondásomhoz ezeknek az inviduumoknak és tetteiknek csak annyi közük van, hogy a magyar színészetet és a magyar színészek tisztességét sarba tiporták.

A társulatom azon tagjaival, kik e sarat hozták a magyar színészetre, — végeztem. Reám nevezve halottak.

Nem hallgathatom el azonban egyik-másik összeesküvőről, a velük tett eljárásomat nyilvánosságra hozni, hadd lássa a nagy közönség őket pongyolában is.

Albert Erzsé, akinek művészi haladásán szívet-lelékkel dolgoztam, akit az iskola padjáról egyenesen Pozsony színpadjára hoztam, s mindenképp azon voltam az első perctől, hogy egykor ismét menjen egy fővárosi színházhoz. Gageját felemeltem, s a 140 koronára szerződöttem kezdő tagnak jövőre már 5000 kor. fizetést ígertem önként. S ez a színész dobott reám sarat, nyomorult 110 korona gagejáért, melylyel — szerződése szerint — nem is tartoztam még neki. Hátam mögött még tavaly már elszereződött Krecsányihoz, s amiért én nem bontottam fel szerződését, beállott a «botrány-pártba», csak hogy elmehessen Pozsonyból s ellenem feljelentő ívet írt alá. Elkiváncozotti, mert már járnai megtanítottam.

Kende Paulát, aki Budapesten évekig szerződés nélkül volt (mert senkisé szerződöttem), én komikai- és másodnyaszerepkörre szerződöttem. Itt Pozsonyban aztán — kérelmére — olyan szerepeket adtam neki, mely bár magától játszott, nem való volt egyéniségéhez. De mint jó szerep, előtérbe huzta őt. Szerződését nem akartam felbontani, csak gageját emelni nem volt szándékomban, miután arra a sajnos tapasztalatra jutottam, hogy a drámai mű nem hozta be még a napi költségeket sem. Miután én csak az én zsebemre szerződöttem őt, s ő neki nagyobb gaget adni hajlandó nem voltam, bosszút esküdött s megmarta azt kezét, amely neki kenyeret adott.

Póór Lilit, akit csak protekcióra szerződöttem, s még Szalkaynál sem vált be, — igyekeztem elfogadhatóvá tenni, dacára a közönség ellenszenvének. Hálából ez is fujta a tüzet.

Mesti Jolánt, akinek Szegeden 120 korona havi gageja volt, szerződöttem 700 koronára. Darabokat vettem azért, hogy érvényesüljön, dédelgettem, s úgy működöttem, hogy érvényesüljön kicsiny alakjával. Persze «János vitéz», «Gábor diák» és «Mátyás» járt az eszébe. Nem játszhatta el és ezért aztán kigyót-

bekat kiáltott rám, s Kolozsvárról apja által irogattatott ide olyan leveleket rólam, kollegáiról (p. o. Sugár Jolánról), hogy azon kitételeket nyilvánosságra nem is lehet hozni.

László Irénnel, akinek semmi baja sem volt velem, sem a társulattal, — ami ilyen művésznőnél természetes is, — beteggyáiban irattak alá a feljelentő ívet, — amit később én hozzám intézett levélben sajnálattal visszavont. Ezt ugyan két nap mulva újra visszavont. Nem magától tette. Ma újabb levelet írt és eibucszott. Csupa levélből állt.

Berezik Margitot egy nyári, fák alatt épült színpadról hoztam a pozsonyi színpadra. Ugy léptettem fel mindig — garnirozva, hogy a közönség még el is fogadta. Soha és semmi körülmények között nem éri az a szerencse, hogy a pozsonyi színpadon megjelenhessen, ha én ki nem veszem a futó színházak «kötelekéből». Innét már Pécsre is mehetett, tehát elsőrangú színházhoz. Gageját felemeltem önként. S mégis mit tett? Ellenem fordult, romlásomra tört.

A többi nőről nem is érdemes beszélni. A «férfiakról» nem akarok szólni, tettük maradandó folt lesz a pozsonyi színház történetében.

Nem hagyhatom szó nélkül mégis, s meg kell említenem pacséri Odrv Lehel, testi-lelki jó barátomat, aki szintén feljelentést tett az Országos Színészegyesületnél. Nos hát ez a jó barát a legnagyobb alamuszi volt mindig velem szemben.

Ez a nyolcz egyén karöltve járt el a botrány hajhászásában s a «Nyugatmagyarországi Híradó» hasábjain közöttek egy olyan állítást, mely a valóságnak meg nem felel, s a melyet társulatom 45 tagja hazudott meg. Miután én azt a kijelentést, hogy: «míg én igazgató vagyok, a színházba be ne tegyék a lábukat», nem tettem, ennek következtében ki kell jelentenem, hogy a «Híradó» keletlanságot közölt s felült nyolcz ember hazugságának.

Hogy a «Híradó» kapva kapott ezen, ez érthető. E lap, mely mindig készakarva tört a magyar színészet ellen, ez nem fog következtelen lenni maga iránt.

Kritikái a durvaságig alacsony nívón állottak, s ha szellemeskedett, az olvasó rosszul lett tőle. Viszont kedveltejt úgy agyon dicsérte, hogy émelység fogta el az embert utána.

Ma p. o. X. színész rossz volt neki, levágta, egy héttel később ugyanaz a színész vagy színésznő ugyanabban a szerepben művész volt. Miért? tudta ő? Az a színész akkor sem játszott jobban. — Y színésznő azt írta, hogy «sötét háttér» volt, egy olyan kezdő színésznő mellett, akinek még fogalma sem volt arról, mi az a szerep. És ezt az Y színészt egy hó multan már agyba-főbe dicsérte.

Meggyőződésomat mondom ki azzal, mikor azt állítom, hogy a «Híradó», a magyar lap, kirohanásaival a magyar színészet ellensége volt, marad és lesz mindig.

Balla Kálmánról p. o. még azt sem tudja, hogy kicsoda, vagy micsoda? Mit hoz, mit produkál? s már lekötött egy hasabot a miskolci rossz kritikából, s ugyanakkor négy sorban emlékezik meg egy kiváló művésznő feléptéről. Hát ha a magyar színészetet szíven hordja a «Híradó», miért nem közölt egy jó kritikát Miskolcra, Balla működéséről?

Csodálattal vagyok eltelve a német nyelvű lapok magatartásán, úgy a saisonban, valamint e kínos ügyben is. Objektív gondolkozás, komoly toll, s a magyar érzés nyilvánult meg kritikájukban. Pedig ezek állami szubvenziót sem kapnak. Ezek a lapok nem hoznak előre más városból rossz kritikát; ezek a lapok úgy szolgálják a magyar színészetet, amint hazafias kötelességük diktálja, mert ezek hazafiak.

És most rátérek arra, hogy mi indított a lemondásra, s mi volt oka? (Itt kell megemlítenem, hogy Fábry János volt társam ellen bünyenítő feljelentést tettem, s a vizsgálat ez ügyben folyamatban is van.)

Fiumében körülbelül 19.000 korona deficitem volt. Ennek oka abban keresendő, hogy ugyanakkor ott játszott Zacconi és Bonci tár-

sulatával. Utána jött a képviselőválasztás, s 10—12 napon által a magyar közönség pártgyűlésre, pártvacsorára járt. Eső, zivatar, hideg idő, mind-mind közbejárt.

A kaposvári színikör renoválása körülbelül 4500 koronába került, s ezt az állami szubvenzióból vonták le.

Szabadutazásom nem volt, mint elődeimnek, s ez is rengeteg összegbe került.

Eltávozott tagjaimnál több mint 11.000 koronám van, mint elveszett pénz. Azok akoriban részben megszöktek, részben, mert sokkal tartoztak a városban, ürügyet keresve, erőszakosan megváltak társulatomtól.

Fizettem azonkívül a Fábry-féle manipulációból kifolyólag novembertől kezdve hitelezőknek 14.000 koronát.

Az összes hitelezőknek letettem kiegyezés után 2040 koronát, s azonkívül a nyugdíjpénztárnak 6223 koronát. szubvenziómból.

Mindezen fizetések dacára én tagjaimnak alig egy fél havi gageval voltam háralékban. Erre is volt fedezet, mert a kormány képviselője, Nagyméltóságú Dr. Bezzeredy Viktor államtitkár ur kijelentette, hogy: «Huzza ki a saiont, és kisegítjük a bajból, még uttköltségről is gondoskodom», sőt egyesületi hátralékomat is kifizeti.

Alig 4—5000 korona megmentett volna. Nem kértem senkitől, mert én sohasem kértem pénzt kölcsön.

Azt hittem a színészekben bizhatok. Csálódtam, mert csak 45-ben bizhattam, nyolczban már a «pénzdüh» dolgozott és a félelem, hogy éhenhal, 1200 korona havi jövedelemmel, melyet eddig rendszeren megkaptak.

De még ez sem kényszerített a lemondásra. Az igazi oka az volt, hogy kijelentöttem, amely perczben végrehajtó betesszi a lábát a színházba, lemondok — Az első foglalt Schnitzler pozsonyi suszter volt, aki színészeim adósságaért — engem foglaltatott. Bár akkor nem voltam itthon, s kifizette őt megbízottam, de a szegényt nem tudtam elviselni, s hazajövet elhatároztam lemondásomat.

Igy történt lemondásom, s ez volt oka. Nem a színészek összeesküvése, nem a «Híradó» támadása, s nagyképi kritikái.

Amidőn ezeket közölte szemem, hálával emlékezem vissza azokra a szép estékre, amikor a pozsonyi lelkes közönség érdememen felül kiténteni kegyes volt.

Jóakaróimnak hálás köszönetemet nyilvánítom azon ígéretemmel, hogy ezen csorbát, melyet ártatlanul kapott eddig szeplőtlen tisztességem, — mihamarabb ki fogom köszörülni.

Társulatom 45 tagja pedig tudja, hogy én semmit el nem vettem tőlük, sőt mindennemű odaadtam nekik, — még a hálátlanoknak is!

KÜLÖNFÉLE.

— **Személyi hírek.** Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki a husvéti ünnepek alkalmából néhány napig Abbáziában üdült, tegnap este nyolcz óraker családjával együtt visszautazott Budapestre. — Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ma reggel utazott vissza a fővárosba. — Szinyey-Merse Pál festőművész a husvéti ünnepek alkalmából Fiumében időzött és ma Raguzába utazott, ahol néhány napot fog tölteni. — Entz Géza dr. budapesti egyetemi tanár tegnap Raguzából Fiuméba érkezett és ma reggel visszautazott Budapestre.

— **Miniszterek a kormányzónál.** Nákó Sándor gróf kormányzó husvétvasárnapján délben vendégeiül látta Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert, Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert és Burián Isván báró közös pénzügyminisztert, továbbá Schmidt-Zabierov bárót és nejét. A minisztereket a tengerészeti hatóság «Előregőzőse hozta Fiuméba, ahol az Adamich-mólon a kormányzó fogatai vártak őket. Délután az «Előre» hajón a kikötőben időző franciaia

hadihajó megtekintésére indult a miniszterekből álló társaság, ahonnan Abbáziába hajóztak át.

**A Nemzeti Szalon tárlatának be-
rekesztése.** A Nemzeti Szalon műtárlata ma este zárult be fényes ünnepség keretében, melyen Fiume társadalmának színe-java megjelent. A záróünnepély alkalmából a kiállítás hölgybizottsága sétahangversenyyel egybekötött teás-zsurt rendezett, melynek háziasszonyi tisztét gróf *Wickenburg* Istvánné elnökle alatt különösen *Eidlitz* Hugóné és *Felsüs* Györgyné urnők töltötték be lankadatlan buzgalommal. *Nákó* Sándor gróf kormányzó, a kiállítás védnöke félhetkor jelent meg a kiállítás helyiségében, ahol a Nemzeti Szalon nevében *Déry* Béla festőművész, a Nemzeti Szalon titkára fogadta. Csakhamar megjelentek a zsuron a «Duguay-Trouin» francia iskolahajó tisztjei is, akik nem győzték eléggé dicsérni nemcsak a gyönyörű képeket, hanem a remekül díszített asztalok körül sürgölődő szebbnél-szebb asszonyokat és lányokat is. Közben a városi zenekar játszott az erkélyen gyönyörű darabokat s a Casino Patriottico termeiben megismétlődött a tündérmesék ezeregy éjszakája. A sorsjáték a pénzügyigazgatóság által kiküldött politikai biztos jelenlétében folyt le s az urnából a számokat egyhangú felkerésre *Termatsits* Mercedes urhölgy húzta ki. Első nyereseményként *Gergely* Imre: «Játszó angora-macskák» című képét a 210-es számmal Fiume városa nyerte meg. A második díj nyertese az 55-ös számmal *Rubovics* Márk: «Balaton mellett» című képét, a harmadik díj nyertese *Déry* Béla: «Aranyeste a flamand földön» című festményét, míg a negyedik díj nyertese a 75-ös számmal *Szlányi* Lajos: «Erdélyi vidék» című képét nyerte. A nyereseménytárgyak 8 nap alatt átvehetők a városházán a sorsjegy bemutatása ellenében. A 8 napon belül át nem vett nyeresemények a városi muzeum tulajdonába mennek át.

Eljegyzés. *Virág* Jenő kávéanyag-kereskedő eljegyezte *Fischer* Károly győri nagykereskedő leányát, Mariskát.

Hajósok figyelmébe. A polai haditengerészeti kikötő parancsnokságától vett értesítés szerint holnapután, április 4-én délután 2—5 óráig lövőgyakorlatok lesznek kézfegyverrel *Stoja* di Musil félszigettől a tenger felé, tehát északkelet-délnyugati irányban. — A hajósok és halászok ennélfogva figyelmeztetnek, hogy saját biztonságuk szempontjából a *Brancorso*-fok és a *Consiletti*-völgy között fekvő partrészt legalább 3 tengeri mérföldnyire kerüljék el.

A «Szigetvár» utja. A haditengerészeti parancsnoksághoz érkezett távirati jelentés szerint a «Szigetvár» osztrák-magyar hadihajó tegnapelőtt *Singapore*-ba érkezett. A hajón semmi baj.

A Klotild menedékhely teaestélye. A Klotild-menedékhely javára márczius 18-án a Casino Patriottico helyiségében rendezett tea-estély jövedelméről a dr. *Vio* Ferenczné elnökle alatt álló hölgybizottság a következő kimutatást teszi közzé: Befolyt a teaestély folyamán 2810 korona. *Eidlitz* Ma-

tild gyűjtése 160 korona. *Minach* János 50 korona, *Ossoinack* Andrásné 50 korona, *Steffula-Paaldstich* Ida 50 korona, *Matuschka* vezérőrnagy 20 korona, *Lukmann* kapitány, *Walthier* igazgató, *Gattorno* dr., *Cloetta* G. C., *Rosenberg* F. igazgató, *Abele* báróné, *Ehrhold* lovag, *Liebner* de *Kakucs* 20—20 korona, *Cunradi* C. 24 korona, *Cunradi* F. R. (Páris) 25 korona, *N. N.* 1 korona. Összesen 3350 korona.

Párját ritkítja a Lovranában épült «*Quarnero*»-szálló és penzió, melyre igazán rá lehet mondani, hogy ilyen még Lovranában nem volt. A pazar fényűzéssel és pompával berendezett szállót az elmúlt napokban nyitották meg és máris olyan sok vendéggel dicsekedhetik, mint a tengerparti fürdők bármely nagyobb szállója. A konyhát *Zipera* Rudolf, a jó hírű szakácsmester vezeti, akinek főztjét már az abbáziai *Jeanette*-szállóból is ismerjük s akit a svéd király a nagy koronarenddel tüntetett ki. A szállóból gyönyörű kilátás nyílik az egész *Quarnero*-ra. Az árak mesésen olcsók.

SZÍNHÁZ.

A magyar színi szezon. Pozsonyban a magyar színtársulat, amelynek immár *Balla* Kálmán az igazgatója, busvét vasárnapján tartotta bucsuelőadását s a társulat egy része már holnap, szerdán reggel Fiuméba érkezik. A bathetes magyar színi szezon a *Fenice*-színházban e hó 16-án kezdődik. A bérletgyűjtést *Garay* Károly, a társulat egyik tagja végzi.

A városi színházban holnap, szerdán este a «*Mefistofele*» opera kerül színre, «B» bérletben.

Grammatica Irma súlyos beteg. *Milanó*-ból jelentik, hogy *Grammatica* Irma, a kiváló olasz drámai színésznő, aki Fiume szülöttje és kedvelte az itteni közönségnek is, súlyos idegbajba esett. Családja szanatóriumba adta gyógykezelés végett. Az orvosok a művésznő állapotát nagyon súlyosnak mondják.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

«Unio» könyvnyomdai műintézet.

**LUSSINPIEOLLO
FRICZI PENSIO.
MAGYAR CSALÁDI OTTHON.**

**Pianino-Raktár
A. BOCCOLINI**

FIUME, Via Ciotta 22. II. em.

A legkitünőbb pianinók ellentálló hanggal, elegáns kivitelben havi részletfizetésre is kaphatók 6 évi jótállással.

Hangolások és javítások mérsékelt áron vállaltatnak el.

Monte Verde vendéglő

Fiume

a Jelasics-kaszárnya átellenében.

Szép árnyékos kerthelyiség, fedett és ujonnan átalakított tekepályával.

Magyarok kedvelt szórakozó helye.

Izletes és olcsó magyar konyha.

Kitünő borok.

Pontos és előzékeny kiszolgálás.

Mindenkor frissen csapolt kőbányai Király sör.

Abonnensek jutányos áron elfogadtatnak.

Szíves pártfogást kér

Liebl István

vendéglős.

Magyar Vendéglőben

(Riva Szápáry 1.)

a kőbányai Polgári serfőző világhírű, orvosilag javasolt Szt. István védjegyű

Dupla malátasört

a mai naptól kezdve csaprol mérlik ki.

Kizárólag magyar konyhájából izletes ételek lesznek kiszolgálva.

Magyar borok.

„De la Ville“

Szálloda, Kávéház és Étterem.

Az átutazó

és a helybeli magyarság

találkozó helye.

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányprimás

minden nap játszik.

Kőbányai és dupla maláta sörkimerés.

Számos látogatást kér

Szentgyörgyi Ferencz,

a «De la Ville» szálló, kávéház és étterem tulajdonosa.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

A Fiumei Népbank Részvénytársaság

Fiume, Via Andrássy 1. szám, I. emelet,

elfogad takarékbetéteket takarékkönyvecskékre, tiszta 4% kamatozás mellett.

Bristol szálló

Abbazia.

Nagy kávéház és étterem.

Elsőrangú ház, pazar fényűzéssel berendezve. Minden balkonos szobából gyönyörű tengeri kilátás. Figyelmes kiszolgálás. Pensió családok és magánosoknak mérsékelt árak mellett.

Modern kényelem. — Mérsékelt árak.

A magyarok legkedveltebb pensiója és étterme a

SLATINA

étterem és pensio

ABBAZIÁBAN

szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. — Kitűnő konyha. Tiszta idők. — Mérsékelt árak.

Pension Jeanette

LOVRANA.

Elsőrangú ház a moló közvetlen közelében, nagy árnyas kerttel, mely a tengerpartig terjed.

Balkonos szobák tengeri kilátással. Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kitűnő konyha. Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

Bristol Pensió**Riviera Pensió**

LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szép kertekkel. Szobák tengeri kilátással. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak. — Minden szükséges kényelem. —

PROSPEKTUS.

Hotel és penzió Plesch

ABBAZIA.

Reichsstrasse (azelőtt villa Thaller).

Minden szobából kilátás a tengerre. Olvasó, étkező és zeneterem. Villanyvilágítás, fürdők a házban. Kitűnő konyha. Napi ellátás szobával 7 koronától feljebb.

KOVÁCS-BRUN K. EMIL Rudovits penziója

A fürdő központján, a Curparkkal szemben.

Déli fekvés. Lift. Fürdők a házban.

Az előkelő magyarság találkozó helye.

Minden kényelem!

TELEFON 23. SZÁM.

Friedrichshof

szálloda és penzió

Villa Heim - ABBAZIA.

Gyönyörű árnyas kert és bekerített saját tengeri fürdővel.

Modern berendezés. — Egész éven át nyitva.

Tulajdonos: HEIM F.,

a Rumei Déák szállónak 20 év óta tulajdonosa.

Tivoli Szálloda és Pensio

Ičić-ben, Abbaziától 10 percnyire

Gyönyörű, kiránduló hely uzsonákra. Naponta friss halak, magyar gulyás és sült liba.

Ugyanott szobák is kaphatók gyönyörű tengeri kilátással.

Jutányos árak.

Tulajdonos: Barth G. E.

Pensio Villa Melanie

ABBAZIA

a Szegő szanatorium mellett.

Saját házi és tengeri fürdő. Minden szobából gyönyörű tengeri kilátás.

Olcso árak.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle

angol különlegességi

gyártmányok.

Pension Jeanette

LOVRANA.

Elsőrangú ház a moló közvetlen közelében, nagy árnyas kerttel, mely a tengerpartig terjed.

Balkonos szobák tengeri kilátással. Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kitűnő konyha. Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

Bristol Pensió**Riviera Pensió**

LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szép kertekkel. Szobák tengeri kilátással. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak. — Minden szükséges kényelem. —

PROSPEKTUS.

Lovranában

(Abbazia közvetlen közelében)

★ Quarnero Szállodát és Pensiót ★

látogatja minden magyar ember.

Tulajdonos: ZIPERA RUDOLF az abbaziai Jeanette szálló volt szakácsa.

Kitüntette a nagy korona-renddel a svéd király által.

Kitűnő konyha — Elegánsan berendezett balkonos szobák gyönyörű tengeri kilátással. Remek terras. Fürdők a házban.

Mérsékelt árak.

* Családok részére nagy engedmény *

VILLA PAULA PENSION HERMANN LOVRANA.

A tengerpart mentén.

A szobákból gyönyörű tengeri kilátás. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak.

LOVRANA

(Abbazia mellett)

KÖNIGSVILLA

elsőrangú szálloda, kávéház és étterem.

Elegáns szobák, gyönyörű tengeri kilátással.

Kitűnő konyha.

Magyarok kedvenc lakhelye.

Tulajdonos: HERMANN TERÉZ.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

gyógyszertára

— a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettzcikkek és szépítőszerek, stb. stb.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság

FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség fénykeményítő tábláskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Használt és új

Zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új- és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

A községi takarékpénztár

elfogad takarékbetéteket könyvecskére 1 koronától felfelé 3 $\frac{1}{2}$ % kamatozással (félévről félére tőkésítve) **minden adólevonás nélkül.** A kamatok a betét napját követő munkanaptól számíttatnak.

Visszafizet takarékkönyvre tőkéket, rendszeren előleges **felmondás nélkül**; a körülményekhez képest azonban fentartja a takarékpénztár magának a jogot, hogy szükség esetén alapszabályai 12. §-át vegye igénybe. A kamatozás megszűnik a visszafizetés napját megelőző munkanappal.

Betétek, melyek a befizetést követő munkanaptól számított 8 napon belül vétetnek ki, minden kamatozás nélkül fizettetnek vissza.

Törlesztéses kölcsönt ad 5% **kamattal** a városban vagy annak 3 alközségében levő ingatlanokra való jelzálogos betáblázás ellenében.

Előlegeket ad jutalékmentesen 5% **kamat** mellett a bécsi és budapesti tőzsdei árlapban foglalt értékpapírokra az árfolyam $\frac{3}{4}$ részéig.

Hivatalos órák naponta délelőtt 9-től délután 1 óráig.

AZ IGAZGATÓSÁG.**Leder S. czipőüzlete**

VIA GOVERNO 11 (Corso), A VINC. DE DOMINI-UTCA SARKÁN.

Nagy választéku, magyar gyártmányu legkitűnőbb

férfi-, női- és gyermek czipők

minden árban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalanul eszközöltetnek.

HONFÁR!

Magyar Gyártmány!